

مجموعه سنون

از

جمعیت علمیه عثمانیه

ایکینچى پى

نومرو ۱۶

ربع الاخر

استانبول

جمعیت علمیه عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنشد

۱۲۸۰

جبراً استعفا ایتدیر یلوب انتخاب اهای ایله ودر دخی هاتری نامیله
انکلتزه تخشه مومی ایله هاتری جلوس ایتش و بوضورتله انکلتزه
تختی پلاتازنت خاندانی شعبه سندن لافقا ستر فامیاسنه
انتقال ایلشدرد و قرال سابق ریشار دخی محبسه اچ
بر اغیلهرق بلا واد فوت اولشدرد
(بقیة سی صکره) (قدری)

(مدخل علم ژئولوژی) (مابعد)

معادنك خواص مخصوصه لری
خالص تیمور معادن مطرقه نك جلوه سندن سرت اولوب نطق دخی
صویك نفلتندن بدی كره زیاده در اشبو معدن مائی به قریب
قیرر كلو و جلای معدنیسی دخی چوق اولوب قوه قطرقیه سی
قلیلجه ایسه ده قوه انجرا ریه سی زیاده در یعنی پك اینجه لوحه
شكسته كیره میوب لكن اینجه تل اولمقلغه صالحدر و درجه
حرارت احرارده یومشاق اولوب زیاده حرارته یعنی بیاض درجه
حرارته دكین یومسادلده قده چكیج ایله ضرب اولنهرق آخر تیموره
اكته بمله خاصه سنه مالكدر كه تیمور جیلر ییشنده اشبو خاصه به
قائماق تعیر اولنور خاصه مدكوره پلانته ده دخی اولوب اجسام
معدنیه سائر ده یوقدر تیمورك مقناطیس ایله مجذوب و كندوشندن
دخی مقناطیس اعمالی ممكن اولدیغی مقناطیس بحثنده تعریف و بیان
اولمشیدی خواص سائر سیچون دخی کییا كتابارینه مراجعت اولنه
فقد بعضاً سماندن هبوط ایدن حدید سماوی بی بو مخلده ذكر و بیان

ایک مناسب کور نشدند. شویله که من قدیم محال مختلفه ده حکم
ایله ضربه صالح کچه مثالو نیمور پارچه لری بولنوب بونارک جنسی یک
اعلا و زیاده ایله متطرق ایسه ده فقط بر شکل غریبه کورلدیکندن
و بوايه اعمال صنایع اتری اوله میه جفندن ذکر اولنان حدیدلرک
سمادن مربوط ایلدکلرینه حکم اولمشدند. چونکه بونارک اشکال
خارجیه لرینه و نسج و نیشان قرستایلرینه و هیئت داخلیه لرینه
نظراً کاملاً اریمش و مایع حالت کرمش اولدقلری اکلاشدیغی کبی
بعض خاصه لرینه و علی الخصوص درجه قطرقلری و جسامت
حجم لرینه نظراً معان ایله باقلدقده دخی اعمال صنایع دن بولندقلرینه
حکم اولتور. و اگرچه بونارک خارج کره ارضدن کلدکلرینه یا لکن
احوال مذکوره نیک دلیل قطعی اوله میه جفی درکار ایسه ده
بلندفعات سمادن بو مثالو مواد حدیده سقوطی رأی العین مشاهده
اولمشدند. اوسریا ممالکی داخلنده واقع خروات مملکت نیک
زغراب نام شهری جوارنده واقع حرشنه دیلان کویته
۱۷۵۱ سنه میلادیه سی هابسنک یکریمی التبی کونی بعض حادثات
سماویه ظهور یله برابر سمادن ایکی جسم سقوط ایتدیکی مشاهده اولمش
و برفاق کمسنه ایله مملکت مضابطلری موجود اولدیغی حالده جسمین
مذکور نیک اوزرینه کیدیلوب اخذ و وزن اولدقده بری بش قیه و دیگر
یکرمی ایکی قیه اغر لغده تیمور یارچه لری بولندیغی اکلاشدند
اشوبویوک پارچه حالا و یانه نمونه خانه سنده محفوظدر. بو مثالو
تیمورلرک اشکالی و ترکیب کیمویلری بربرینه مشابه اولدیغدن هر قتی
محلده تصادف اولسه مواد سائر دن فرق و تمیزی یک قولایدن
حدید سمادین الات و اشیای سائر اعمال اولسه یلوب حتی

امریقای جنوبیده واقع بره زیلیا مملکتی کسب استقلال ایلدیکنی
 تارینخده اسپانیا دوتماسیله محاصره اولدیغندن خار جیدن اسلحه
 و تیمورک جلبی ممکن اوله میوب اهالی به زیلیا بیوک برحدید
 سماوی بولوب انکله طبانجه اعمال ایلدکلی و هجرتک ۱۰۳۱
 تارینخده هندستانده واقع لاحود شهرنده سماندن هبوط ایدن
 تیموری کاملا اشیای متنوعه اعمانه قوللاندقلری و بونلردن
 بشقه روسیه امپراطورلردن برنجی علیکساندر افر یقانتک جهت
 جنوبیده سی نهایتده واقع امید بروننده بولنش اولان حدید سماویدن
 برقلیح یاپدرمش اولدیغی معلوم و مشهوردر کره ارضک قطعات
 خسه سنده حدید سماوی بولنقدده اولوب بش الی یوزقیه اغراقده
 اولانده تصادف اولنش ایسه ده ال جسیمی امر بقاده بولنشدرکه
 طقوزیک او چوزقیه تخمین اولنشدر بالاده بیان اولندیغی اوزره
 بومثالو تیمورک ترکیب کیویلی بربرینه مشابه اولوب جله سنده
 تیموردن بشقه نیکل و قوبات و باقر و جزئی مقدار رصاص
 معدنلری و بعض مواد سائر بولندیغی اصول کیسایه تطبیقا
 تحلیل ایله اثبات اولنشدر معلوم اوله که حدیدن بشقه سماندن
 بعض احجارک سقوطی دخی واقع اولوب بونلرک سمانده حصول
 وارضه سقوطلرینه دائر حکمانک چوق رأی واریسه ده بخمردن
 خارج اولغله بیاتندن صرف نظرقلندی اشبو تیمور معدنک
 محدث قشرارضده مدخل کلوسی اولوب انواع تیمور معدنلری و مواد
 سائر ترکیب اتنده بولنلر و کره ارضک درون طبقاتنده واقع طمرل
 استثنا اولندیغی تقدیرده ینه بلا مبالغه قشر ارضک یوز قسمنده
 ایکسی مواد حدیدیه دن عبارتدر و بعض انها ایله منابع دخی

کلی تیموری حاویدر . تیمورک بو وجهه مبدولیتی الله تعالی حضرت لرینک بر یوک احسا نیدر . زیر ااجسام معدنیه ایچنده حیوانات و نباتاته مضرتی واستعمالنده هیچ بروجهله محذره و خطری اریلوب بالعکس منافع متنوعه سی اولان معدن تیمور در . تیمورک ااجاره دخی تأثیری اریلوب بعضاً قوت ترکیبه و بعضاً قوت تحلیلیه مقامنده تأثیر ایدر یعنی بعضاً ااجارک قوه ارتباطیه سنی تزئیده باعث اوله رق صلابت کسب ایتدیرر مثلاً حدیدی حاری بعض میاه یومشاق کیرج طاشلرینه و یا خود قوملو و طور اقلی طاشلره نفوذ و تأثیر ایدرک از سنه ظرفنده ثخونت و صلابت کسب ایتدیرر و بعضاً دخی بالعکس ااجارک اقسامی آبروب تدریجیه تحلیلنه بادی اریلور .

بین ااجار بیع و شرا اولتان تیمور انواع تیمور معدنلرندن استخراج واستحصال اولور . و تیمور جوهرلی هر دیارده بولور . کسفی و مواد سائره دن فرق وتمیزی آسان اولوب معادن سائره قدر درین محلارده اولمدیفندن استخراجی دخی ائردن قولایدیر لکن صورت اذابه سی غایت زور و فروعات عملیاتی پک چوق اولوب فایده سی کلی سرمایه به محتاج و فروملرینک ترتیب انشاسی خیلی معلومات و مهارته موقوفدر

جناب رب عزتک الطاف الهیه بی پایانشدن اوله رق قشر ارضده تیمور معدنلری معادن سائره ک جله سندن زیاده در . تیمورک سنی ادمه هر حال وزمانده لزومی درکار اولمغله احتیاجات ضروره دن معدود و هر حال و صورتده استعمالی ممکن و مقبولدر و اگر چه زر وسیع صلابت و جلاری جهستیه و آب و هواده عدم تغیرلی

جستنیله ممتاز اولدقلری درکار ایسه ده لریمی مناسبتیه تیمورک
 چله یه تفوق و رجحانی اشکاردرد . زیرا زراعت و فلاحه اول
 امرده تیموره محتاج اولغین معدن مذکور مدنیت و عمرانک
 اسبابندن معدود و بلکه موقوف علیهدر . و معادن سائرتهک
 ایشلمنی تیموره محتاج اولوب تیمور اولماش اولسه معادن مذکوره
 هیچ بر شینه بر امر ایسی . تیمور ایسه بونله محتاج اولوب
 چله سنک برینه قائم اوله یلور و تیمورک بو فضائل و منافعی *
 و انزنا الحدید فیه بأس شدید و منافع للناس * نص حکمت فصی
 باطقدردن . و اشبو عصرده مذکور معدنک استعمالی هر شیده
 شیوع بولوب ککوچک و بیوک ایشلری یله تیموردن انشا
 ایلکده درلر . و انکله یک اینجه ایشلر وجوده کتوریلوب قیمت
 ایشلر سنه نظراً الشمس بیک قات قیمت اکنسب ایتدیریلور فی الواقع
 امریکا و یاخود اراضی مجهوله سائرتهک کشفارنده اهالی یه
 بالطفه و حیوی و بوکا مشابه شیلر و بریلوب برینه التون و الماس
 کی اشیای نفیسه اندیغی و بو مبادله ده تیمور التون و الماس ایله
 مساوی قیمتده اعتبار اولندیغی معلومدر .

چلیک دینلان شی بر مقدار قاریونی حاوی تیمور اولوب بین التجار
 اوج نوعی واردر که بری طبیعی و بری معجونلی و بری دخی دوکه
 چلیکدر و هر برینک صورت اعمالی بشفه در بونلردن ماعدا برجنس
 معتبر چلیکدها واردر که هندچلیکی تعبیر اولنور و اشبوچلیک
 حامضات ایله طلا اولسه طبان تیموری مثلاً جوهر پیدا ایدر
 و به چلیکلرک چله می تیمور خالصدن سرت و متصوت
 و الاستیقی اولوب قزل حراره دکن تسخین و بعده صغوق مسویه

عطس اولته رق صعودلده قده ده از یاده سرتك پيدا ایدرله صولو چلیك
و بو عمله دخی چلیكه صو و رمد تغییرالتور و صو و رلمش چلیك
زیاده درجه تسخین اولتسه صوینی کلیاً زائل اولور چلیك
قوه انجیرایه سی تیموردن زیاده اولوب شویله که بر اصبعك عسری
قطرنده اولان تیمورتل یوز قرق قیه ثقله متحمل اولوب قطر مد کورده
اولان چلیك تل ایسه ایکبوز سکسان قیه ثقله متحملدر و تیمور
قدر دخی پاس طوتمبوب اجسام معدنیه سائر ایله اذابه اولته بیلور
مثلاً بر مقدار کش و یا پلاتنه و یا سائر معدنلر ایله خلط اولته رق
اذابه اولته قده ده اعلا اوله جفتدن الات جراحیه والات سائر
نفسیه کی کشی حاوی چلیکلردن اعمال ایدرله

عناصر معدنیه دن (مانعاز) نام عنصر معدنی علم ژئولوژیده بطمنسی
لازم اولان اجسامدن اولوب بو خصوصیه اشیت جهتیله
تیموردن صکره یعنی تیمور قدر احجار و معدنیانده منتشر دکل ایسه ده
لکن ینده معادن سائر دن زیاد بولور و طبیعتده خالص مانعاز
بولتمبوب عملیات کیمویه ایله استحصال اولتان بیاضه قریب قر
رنکنده و جوی البیان وغایت منکسر و غیر متارق و غیر قابل
انجیرار بر معدندر اشبو معدن غایت عسریله مذاپ اولوب
حدید کی مولدالموضه ایله امتزاج کی ویسی زیاده در و ترکیب
معدنیه سندن متعددی کیمیاخانه لده و جام فابریقه لده و آوانی
سرلرینه و پورسلنا و سائر نقشلرنده استعمال اولور احجار
اجناس مختلفه سنده نظر اولتسه اجسام عنصریه دن عدد
قلیلی قشر ارضك حصونه و ترکیب و تحدیه مدار اولدقلرینی
مشاهده ایدرز فقط اجسام مذکورنك اکثری طهر نسبه

اولنان یاریقلری منفرداً املا و بعضاً دخی طبقات حجریه ارالده
طبقات متوسطه تشکل ایلش اولدیغندن معادن مذکور
عریق و طبقاتیه اعتبار اولنسه تعینات زئولوژیده و احوال
حادثه مدخلی معنا ایدوکنی تفرس ایدرز .

طبیعیته صاف و خالص بولان معدنلره (معادن نابته) تسمیه
اولنوب اسامیسی بوزردر انتون کش جیوه قورشون ارسنیک
آنتیون تلور پلانده بیسموت اوسمیوم اریدیوم و پالادیوم
بوزردن بعضیلری پلانته کی بری برلیله مخلوط اولهرق بولنوب
خلیطة طبیعییه تسمیه اولنور .

انتون زمان قدیمدنبرو معلوم اولوب ندرتی حسببیلله ذی قیمت بر
معدن اولدیغنی مسلم اولغله حکمای متقدمین میانه سنده ملک
المعادن اسمیه مشهور ایدی . کشف و تحریرینه زیاده سبیلله
رغبت اولنوب حتی اسپانیالورک هندغربتک یعنی امریقانک پک
چوق محالدرینی قمع و تسخیرلرینه معدن مذکوری کلیت اوزره بولمق
املی سبب اولمدر . زیرا اهالی قدیمه سنک نقل و ریایتلرینه کوره
ایچر و طرفارده انتون معدنلری کثرت اوزره بولندیغنه اعتماد ایدوب محال
مجهوله مزبوره آلدورادو یعنی بلادالذهب تسمیه ایتش ایدلرده
اوله نقل ارندیغنی کی انتونی مبدول ملکک کشفه موفق اوله مامش
ایدی . فقط جهه نک مسوعی اولدیغنی وجهله چند سنه دن یعنی
هجرت سنیه حضرت نبویه نک بیک ایکوز الشمس الی سته سندنبرو
امریقای شمالیده قالیفورنیا نام اراضی وسیعده بوانه قدر
ایشدلمامش صورنده کلیتلولو قوملره قاریشوق پک چوق انتون
بولنش و بوندن براییکی سنه صکره فلانک جدید نام دیگر

ارسترالیاده دخی قالیفورنیا معدنلرندن زیاده التونلی قوملر کشف اولمشدر .

التون پلانته دن صکره جله معادنن کیف و تأثیرات خارجیه ک کندوسنه تأثیری جله معدنه ارلان تأثیرندن قلیل وحلی دخی عسیردر . زیرا هر قدر صوده طورسه و حرارته عرض اولنسه ینسه مقادیرت ایدوب هیچ متغیر اولماز و اسلا پاسلانمز و حتی حامضات تأثیر ایدوب سیوب حلی ضمیمه التون صوری اسمبله معرف ارلان مایعی استعمال ایدرلر که مایع مذکور ایکی حامضدن عبارتدر یعنی ایکی قسم حامض فلور مولد الماسائی یعنی طوزروچی ایله بر قسم حامض آزیدن یعنی کک و هر جله روخندن عبارت ارلان مایع محالدر . جام فابریقدرینک شدید الحاراه فروزلرنده التون قطعده لری الزیاده درجه حرارته ایکی آی مدت عرض اولنسه و ززلرنسه هیچ نقصانیت عارض اولمیدینی و حتی صافیت اصلیه لرنسه دخی هیچ برکونا خال کلا یوب متغیر اولش بر محلی کشف و رؤیت ارنمیدینی مجرب و مثبتدر . لکن شعاعات شمس و عدسی انسل بر جام ایله تبخیر ایدوب اوزری موره قریب مائی رنگده و زجاجی برقاقوق ایله مستور اولور .

بوندن مستبان اولور که انشدید درجه حرارته التون تبخیر ایدوب ثابت مطلق دکلددر . و کندوسنک مذاب اولدینی درجه حرارت دخی کمش و باقرک مذاب اولدقلری درجه حرارته دن زیاده در . و اریمش اولدینی حالده تدریج ایله صغودلسه اهرام مربعی شکل لرنده قرستال نور . اشته اتوک بو وجههله تأثیرات خارجیه ایله غیر متأثر اولسی و لایسه سیله معادن ساعره بی ستر و محافظه

ایک ایچون انتخاب اولمشدر یعنی معادن مذکوره نیک پاسدن
وقایه سیله جلار نیک محافظه سی ضنده اتون استعمال ایدرلر
معادن مذکور ایسه بواشسه نیک اعلا کلور شویله که جزئی
مقدار یله چوق سطح ستر و تذهب ارله ییلور . زیرا اتون
شول راده قالی الامتداد در که بالحساب والتجربه بر اونس یعنی
تخمینا سکر درهم مقدار یله ایکیک یوز ساعت قدر طولی اولان
کشل تلی بالدر یلقی ممکندر . بجه نیک معلومی اولدیغی اوزره اتون
رنکی لایف صاری ایسه ده بعضاً برنج رنک شده واکا قریب
رنکارده اولور . اتون علم زولور یجد تسکاون متاخره و یاخود
جدیده تعمیر اولان ارا سیده و نهر لک بحر الزنده حصصات ورمال
ایله بوانوب حتی روسیه ممالکدن معدود و آسیا قطع سیله
ارره پا قطع سی فاصل اورال نام جیمال منسل سیله نیک طرف
جنوبی سنده اتون پارچه لری ککرت اوزره بوانوب بعضاً
یدی سکر قیه وزنده پارچه لر بواندیغی واردر .
اتون بالاده گذران ایلدیکی وجهه غایت اغرا ولوب ثقلت اضافیه سی
۱۹۲۵ یعنی صوبک اغرا لفتدن ارن طنوز و بر ربع کره زیاده در
و بوم شاقلاغی جمعیله اسفلان رسم و هر نه وضعی اساندر . من اقدم
اقوام و حسیه زینت مقامنده برونارینه اتون پارچه لری تعاق
ایدرلر و بوکا مشابه سائر شیارده استعمال ایدوب اعتبار و رواج
و برلر ایدی . و حتی امر یقانی اهامی قدیمه سی ییئنده اتونک
شیوعی شول راده ده ایدیکه خانه زنده ارلان طایله واسکله و بو مثالو
اشینای یتیم لر نی انکله تربین ایدرلر ایدی . افریقا قطع سندنک
غرب جاننده واقع سواحل ده کتنا مملکتده آسیتنا نام مملکت

حکمدارینک میخ و زرینده بولان اسکله سی صافی اتوندن اولدیغی
و ممکت مذکوره نك اوخرا تسمیه ارانور رجال و کارلری کوکسارینه
غایت صافی و خالص اتوندن معلول و بیوجک قطعده آیی و بلدی
و سائر رسملری تعلیق المذکری مرویدر .

ادهم

(بقیه سی صکره) ناظر نافعده و معارف عمومی

(صربستان قطعده سی تاریخ و جغرافیایی)

ایالات متمازه درات علیه دن بولان صربستان قطعده سنک
احوال سابقه و لاحقده سنه کسب اطلاع ایمک فائده دن خالی
اولیه جنی جهت قطعده مذکوره نك تاریخ و جغرافیاسنه دائر
بعض معلومات جمعه اعطاسنه مبادرت اولدور .
صربستان که ازمنه قدیمده برنجی مزیدان (۱) عدارانوردی
شمسی ایالات متمازه دولت علیه دن اولوب شمالاً اوستریایم لکندن
ارلان مجارستان و شرقاً افلاق و وودین و غرباً بوسنه و جنوباً
یڈر ایالاته بله محدود و محاطدر . سطح بقیه (۳۱۵۰۰) کیلومتره

(۱) ازمنه قدیمده مزیدان بوسنددن باقره دکره قدر ممتدارلان
و ممالتک محبقره شاهانه نك شمال طرفی بولان قطعده به اطلاق
ایدرل ایدیکه صربستان ویش ایالتیه افلاق و بلغارستاندن
عبارتدر . مز بالفظی بتاتقی معناسنه اولوب قطعده مذکوره نك
بووجه تسمیه سنه سبب دخی اراده طوفه و سائر نهرلر دن پیدارلان
بتاتقی رارلدیغی مسطور کتب تواریندر . زو مالور بورا زنی